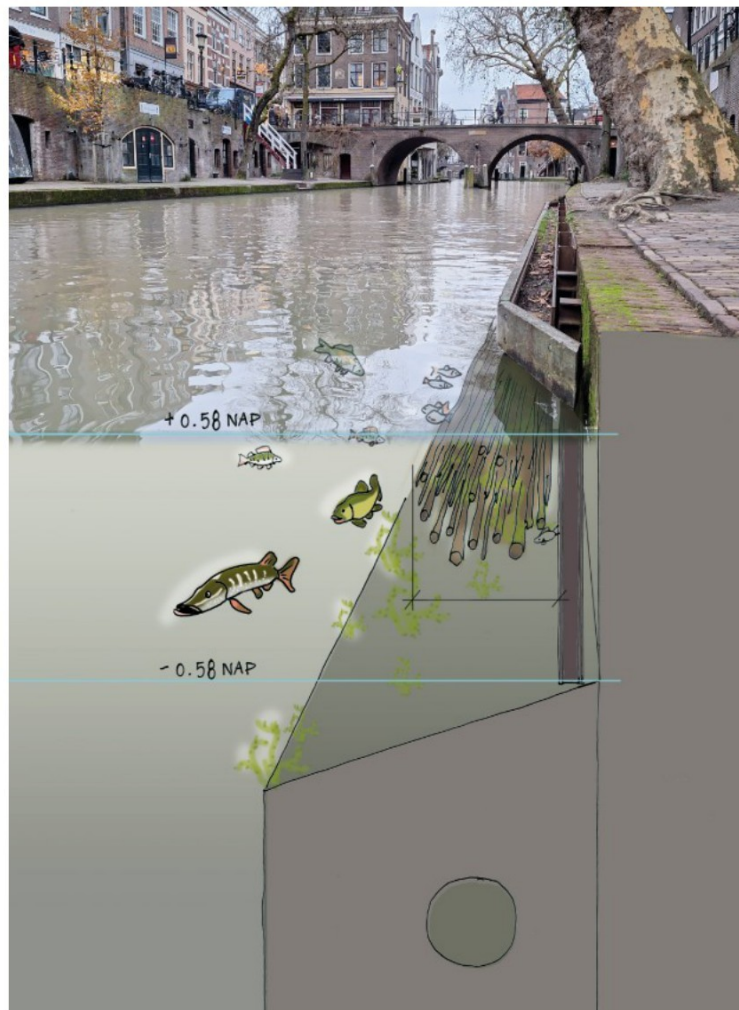

Vissenbossen in de Oudegracht

Document BInG

Datum: 1 juni 2026

Opdrachtgever: [redacted] wervenmeester
Projectmanager [redacted] (PMB)

Inhoudsopgave

Opbouw document.....	3
1 Aanleiding en doel.....	3
2 Realisatie.....	3
2.1 Locaties en aantallen vissenbossen.....	3
2.2 Technisch ontwerp.....	4
2.3 Vergunningen.....	6
3 Beheer en onderhoud.....	6

Opbouw document

In dit voorstel aan de BInG wordt uitgelegd hoe we de boomframes in de Oudegracht kunnen verrijken met vissenbossen om de gracht biodiverser te maken (zie aanleiding) en waar (2.1) en hoe dit technisch gerealiseerd wordt (2.2) en tot slot hoe de instandhouding ervan belegd is.

Dit document is afgestemd met:

Ecologie: Willemijn Koopmans, Anne Nijs

Ontwerp: Dirk Boer van Beens Groep & Leonie Brinks

Programma Gezond Water: Allard Koopal

Beheer: Pascal van de Ring

Opdrachtgever: Gerrit van Heenck

1 Aanleiding en doel

De Oudegracht in Utrecht scoort niet hoog op (ecologische) waterkwaliteit. Door de stenen werven is er geen ruimte voor natuurvriendelijke oevers. Binnen het Programma Gezond Water wordt er gezocht naar mogelijke locaties waar oeverbeplanting aangebracht kan worden. Dit initiatief is vanuit het Programma werven opgestart, om ook vanuit dat programma biodiversiteit in de stad toe te voegen.

Een vissenbos is een onderwaterstructuur van takken en hout die schuilplaatsen biedt voor vissen en andere waterdieren. Het helpt vispopulaties te versterken doordat jonge vissen er veilig kunnen opgroeien. Daarnaast bevordert het de biodiversiteit doordat ook organismen zoals waterinsecten en planten zich eraan hechten. Een vissenbos draagt niet direct bij aan waterkwaliteit, maar wel aan biodiversiteit en daarmee aan een gezonder en levendiger ecosysteem. Ook kan het de belevingswaarde voor bewoners en bezoekers vergroten door meer zichtbaar waterleven. Hiermee sluit het aan bij de ambitie om de stad groener en klimaatbestendiger te maken.

2 Realisatie

2.1 Locaties en aantallen vissenbossen

Er worden 9 vissenbossen gerealiseerd in de Oudegracht. Hieronder staan de locaties:

Rak 3 oost, boom 59020

Rak 9 oost, boom 60513

Rak 10 oost, boom 60508

Rak 10 oost, boom 60512

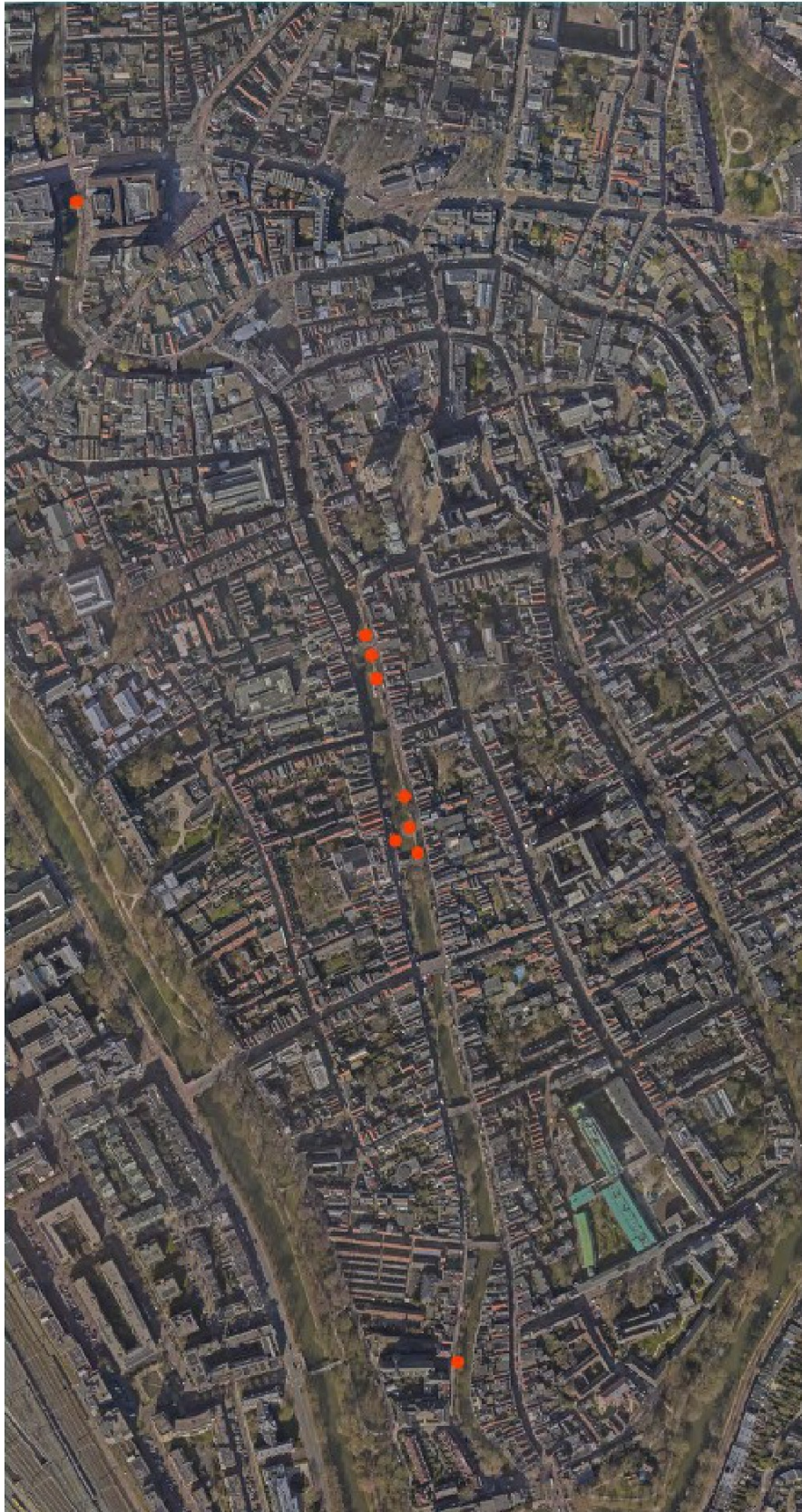
Rak 11 oost, boom 60491

Rak 11 oost, boom 60496

Rak 11 oost, boom 60499

Rak 11 west, boom 59873

Rak 15 west, boom 60263

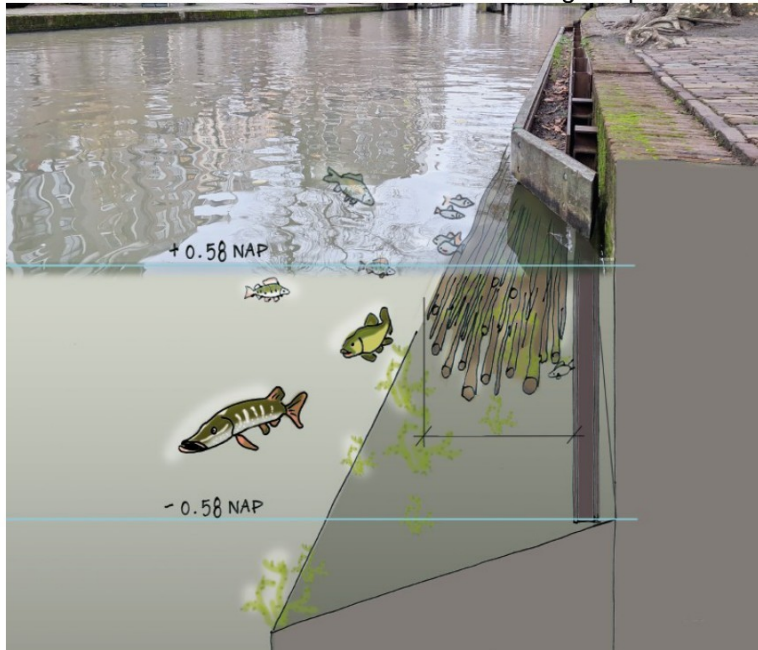

2.2 Technisch ontwerp

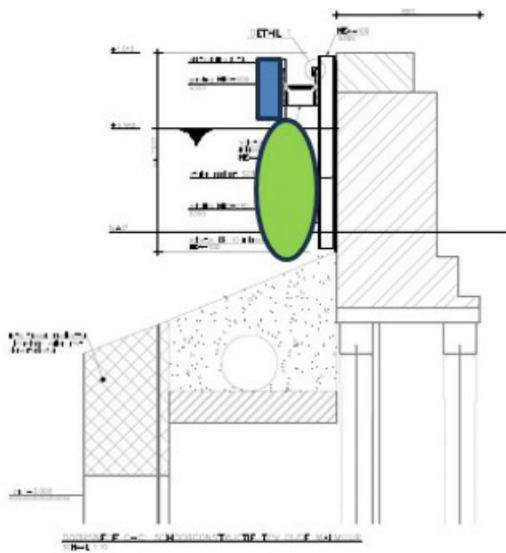
Het vissenbos bestaat uit een bundel van wilgenteen takken, die gedroogd zijn en hierdoor niet zullen uitlopen. Er zit variatie in de dichtheid van het hout: dunne takken en dikke takken door elkaar. Kleine holtes bieden bescherming voor jonge vis, terwijl dikkere takken grotere vissen aantrekken.

Er worden gaten geboord in de aanwezige HEA-profielen van de boomframes voor het bevestigen van de vissenhossen. Het vissenhos is met kettingen (niet van touw!) gebundeld en hangt tussen het boomframe de rioolkoffer eronder (zie afbeelding 1). De ruimte die er is per boomframe wisselt, maar is gemiddeld 60 centimeter. Om het stevig op zijn plek te laten hangen wordt onderaan het vissenhos een ketting met een gewicht (baksteen) eraan gemonteerd.

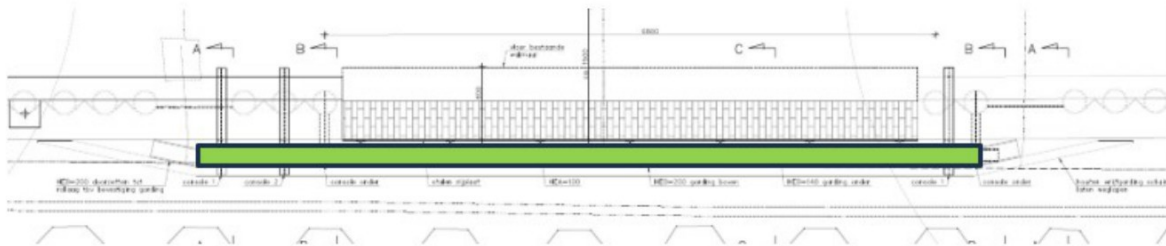
Het vissenhos wordt aangebracht over de hele lengte van het boomframe. Het vissenhos steekt niet uit van onder het boomframe en vormt hiermee geen probleem voor boten/kano's.

Afbeelding 1. Schematische weergave van vissenhos

Afbeelding 2. Doorsnee weergave van het vissenhos (groen) onder de buitenste balk van het boomframe (blauw).

Afbeelding 3. Het vissenbos (groen) wordt aangebracht over de hele lengte van het boomframe.

2.3 Vergunningen

Er moet een vergunning aangevraagd worden bij HDSR. Inhoudelijk is al akkoord gegeven, dit moet ook nog via de officiële route gedaan worden.

Het materiaalgebruik heeft geen negatieve impact op de waterkwaliteit:

Reactie HDSR vergunningverlener:

“In dit geval is hout een natuurlijk materiaal waarbij geen negatieve uitlopende effecten worden verwacht in het water. De stenen om de takken vast te leggen zullen ook een verwaarloosbaar effect hebben. Voor de ‘lozing’ valt dit project daarmee alleen onder de zorgplicht die je hier kan vinden: [Waterschapsverordening Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden 2024 | Lokale wet- en regelgeving](#)”

3 Beheer en onderhoud

Vissenbossen hebben over het algemeen een lange levensduur en weinig onderhoud nodig. Gezien de tijdelijkheid van de boomframes is het niet nodig dat voorzien wordt om nieuwe vissenbossen aan te brengen.

Aangezien de vissenbossen langs een drukke vaarroute liggen, is het noodzakelijk om periodiek te controleren of ze nog stevig vast zitten en eventuele schade door boten of kano's aan de vissenbossen te herstellen. Ook kan het nodig zijn dat de vissenbossen bijgevuld worden met takken.

De meeste ecologische waterobjecten (drijvende eilanden etc) zijn op dit moment in Utrecht in beheer van Stichting Vergroening Singel030 middels een contract bij één van onze groenaannemers.

Vanaf januari 2027 wordt beheer van ecologische waterobjecten opnieuw aanbesteed. Alle flora en faunavoorzieningen in de binnenstad (denk aan drijvende tuinen, kleine vooroevers en FUPs) die afgelopen jaren zijn aangelegd, worden in dit nieuwe contract gestopt. Deze vissenbossen worden onderdeel van dit werkpakket voor deze nieuwe partij. Dit contract ligt bij assetmanager Pascal van de Ring. Momenteel is Marcel van Uitert bezig met het vormgeven van het nieuwe werkpakket.